

GUNNERSKE *Bytt*

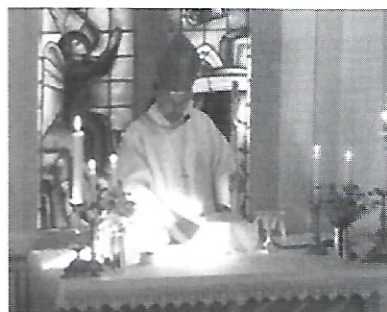
GUNNARSKOGS BYGDELAGS TIDNING

FÖR ALLA MED KÄNSLA FÖR BYGDEN Pris: 20:- NR 3 2003

Backeliten segrare i Byalagscupen 2003

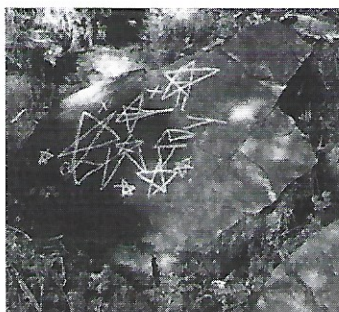

ur innehållet:

Biskopen
på besök i Bogen
på 150-årsjubileum

sid 4

Finnkulturdag
i Tvällen och
Kammesmakk

sid 5

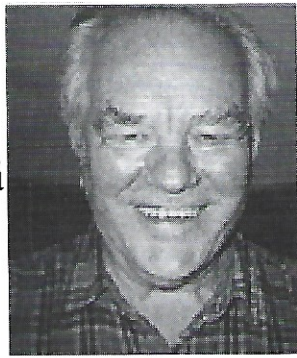
Rulltårta, Goretex
och revy på årets
fest i Tobol

sid 7

Te å börje mä

*Skogen är full utav
lingon ben.*

Ja så sjöng Povel Ramel på 70-talet. I år gäller väl detta mer än någonsin. Jag vet aldrig att jag sett sådana kröstuvor som i höst. man kan plocka en hink på en liten stund om man är på rätt ställe. Det är bara den tråkiga rensningen som är nackdelen. När jag var liten åt vi Hillo ibland, det vet väl inte många vad det är idag. men krössylt är gott tillmycket. Från det ena till det andra. Vi saknar insändare och debattartiklar i tidningen. var inte så blyga och försiktiga utan kom igen, det är mycket vi kan diskutera i Gunnarskog.,

Ha det så bra.

Alf Danielsson

Günnerske Nytt

Nummer 3, årgång 10, 2003

Redaktör och ansvarig utgivare:

Alf Danielsson
Gunnarskogs bygdelag
Tel 0570-322 91, Fax: 0570-326 91
Pg:59 69 29 - 0

Redaktionskommitte:

Fredrik Mattson
Torsten Nilsson
Anders Gillberg

För annonsering kontakta Maja Olsson

Tel: 0570-77 00 96
Tvärud, 670 35 Gunnarskog

Annonserpriser:

1/5 sida	350 kr
1/4 sida	500 kr
1/2 sida	750 kr
1/1 sida	1000 kr

Material till tidningen skrivs till största delen av redaktionsmedlemmar samt gunnarskogsborna.

**Insändare, artiklar m.m
mottages med största tacksamhet!**

Utkommer med 4 nr/år
Upplaga 700 exemplar.

Utdelas till alla medlemmar i Gunnarskogs Bygdelag. Boende utanför Gunnarskog kan prenumerera på tidningen genom att sätta in 100 kr på postgirokonto 59 69 29 - 0

Tidningen är politiskt och religiöst obunden.

Framställt av:

Fredrik Mattsson
Annica Westerberg

FRÅN LÄSEKRETSEN

Insänt av Mariann i Börtan

TÄNKVÄRT...

Du förstår att du blivit gammal, när du knyter skorna och samtidigt undrar om det är något mer som ska utföras nere vid golvet.

Storleken är inte allt i här i världen.
Valen hotas av utrotning medan myran fortfarande klarar sig galant.

Inte nog med att man har utseendet emot sig
Man har det med sig också hela livet

Det är dåliga frestelser,
om man inte faller för dom.

DE BARNEN:

Som de flesta mammor, bad jag mina barn att inte smula ner hela köket vid fikastunderna. Oftast varken lyssnade eller ens försökte de göra som jag bad om, men vid ett tillfälle tittade Johan, då ca 4 år gammal surt på mig och sa:

- Mamma, har vi en dammsugare eller har vi inte...?

**Sänd in "smått o gött te" denna spalt!
Kom ihåg att underteckna breven!**

ledins

GRUS AB

0570-32044 GUNNARSKOG

Evenemang i Gunnarskog

Paketauktion
Fridhem, Sälboda
11 /10 kl 18

*

Julmarknad
Järperuds bygdegård
8 /11 kl. 10-17

*

Adventsfest
Tväruds gymnastiksal
23/11 kl..16

*Skicka in meddelande om
kommande arrangemang i Gunnarskog !*

Kolarkojorna vid Korstjärn

För att fler ska få nöjet att bo i våra kolarkojor och uppleva vildmarken, har vi nu sänkt priset till 300 kr per koja och natt. Detta betyder 100 kr per bädd om man är 3 stycken och delar på en koja. Ved och vatten ingår, och en annorlunda och trevlig upplevelse utlovas.

Alf Danielsson

Luftgevärsskytte

Skyttet i Järvenskolan och Fredros bygdegård fortsätter efter älgjakten. Startdatum annonseras på skolorna.

Skyttet i Järvenskolan flyttar upp från garaget till gymnastiksalen vilket gör att vi får en trevligare och bättre miljö.

Skytteförening en har köpt ytterligare tre luftgevär i sommar vilket gör att vi får kortare väntetid.

Bogens skf & Bortans jsk

Bogens Kyrka 150 år

Exakt 150 år på dagen för invigningen firades jubileum genom Högtidsgudstjänst i Bogens kyrka den 13 juli. Den i ordets rätta bemärkelse högtidliga gudstjänsten inleddes med procession som leddes av fiolspelarna Sven-Erik Gustafsson jämte döttrarna Mia och Stina tågade in i kyrkan.

I processionen fanns förutom Värmlandsstiftets nye biskop Esbjörn Hagberg och kontraktsprosten Torgny Larsson-Lantz, präster från grannförsamlingarna i både Norge och Sverige, även gamle Bogenkomministern numera 88-årige Kyrkoherde EM. Per Nordsjö.

Torgny Larsson-Lantz hälsade den fullsatta kyrkan välkommen med ord som direkt citerade av kontraktsprosten L.P. Gagner vid kyrkans invigning den 13 juli 1853. Predikan hölls av biskopen, Gunnarskogs kyrkokör medverkade förtjänstfullt denna dag förstärkt av Rustan Christensson (trumpet/gitarr) samt Karin Andersson (bas). Textläsning och bön förrättades av Lars Risberg jämte ett par av de gästande prästerna, Gudstjänsten avslutades med nattvardsfirande.

Efter denna stilfulla Gudstjänst inbjöd Bogenborna till kaffe och smörgåstårter i församlingshemmet. Än en gång understrykande den lilla Bogenförsamlingens generositet och kärlek till sin kyrka.

T.N.

Historien kring ett fotografi

Klockbytgång
vid
lösöreaktion
”Höjderud,
Järperud
Gunnarskog
på 1950-talet

fr.v. Gustaf Gustafsson (skrotgustaf), Henrik Pettersson, Petter Hagström? (med ryggen vänd mot kameran) samt längst tillvänster Herbert Mohlin

Finnkulturdag i Tvällen och Kammesmakk

Årets finnkulturdag lockade mycket folk i det vackra augustivädret.

- Det verkar som om intresset för Finnkultur ökar hela tiden. Varje år har vi fler besökare än året innan. I år hade vi ca 200 besökare på Kammesmakk och senare på Festplatsen över 260 besökare. Det är en stor publik när man tänker på att vi ligger långt från alla större samhällen.

Dagen inleddes med en friluftsgudstjänst på Kammesmakk där också nyckelharppspel stod för en del av musiken. Sedan följde en guidad rundvandring på gården.

Det var Lars Risberg och Edith Hellberg som berättade om gårdens blomsterflora som har flera idag ovanliga växter som slätterblomma, slättergubbe, brudsporre och fältgentiana. Be-

sökarna fick också se den mystiska "Stjärnstenen" som har inristade pentagram för att skydda mot onda andar och ovänner samt Kvejen, som är en taklös stensladugård.

Edith vid stenen

På Tvällens Festplats kunde man se ett bildspel av Nils Keylands unika bilder från finnskogarna tagna i början på 1900-talet. Kjell Hallberg berättade om Mangskogspojken som blev intendent på Skansen och var bland de första att se fördelarna med att använda fotografier som ett sätt att dokumentera livet bland dåtidens befolkning. Dagens mest dokumenterade aktivitet var annars kolbullestekningen. Som mest stod det fem turister på rad och filmade tillagningen av denna för dem mycket ovanliga maträtt.

Lite senare underhöll Göran Nilsson och Emelie Axelsson med ett blandat och mycket uppskattat program. På dansgolvet pågick denna dag ingen dans men istället försäljning av hantverk, hemslöjd, keramik och finnskogslitteratur. Ute på parkeringen visade Reine Fryk hur man timrar och gör enkla knutor med motorsåg.

Anders Lidberg

ICA
Thybergs
ÅRBOTTEN TEL. 320 43

VÄLKOMMEN

ICA
MILJÖ
BUTIK

ÖPPETTIDER
MÅN, ONS o FRE 9-18
TISD o TORS 9-19
LÖR 9-14

KRÄFTSKIVA I ÅRBOTTEN

Nu har kräftsäsongen startat, och den årliga kräftskivan i Årbotten/ Byns Bygdegård har gått av stapeln.

54 glada deltagare från 7-74 år deltog. det ordnades tipspromenad som resulterade i diverse olika lekar senare på kvällen. Skönsånger stod Anna och Elin Westerberg för sen gjorde alla vi andra så gott det gick i allsångerna, som kompedes på dragspel av Kalle Westerberg från Bosebyn.

Vinnare på tipspromenaden blev L-O Carlsson och tvåa kom Jimmi Grill båda från Stora Årbotten. En lyckad och trevlig kväll konstaterade Familjerna Westerberg och Högberg som stod för arrangemanget.

Lisa Nilsson

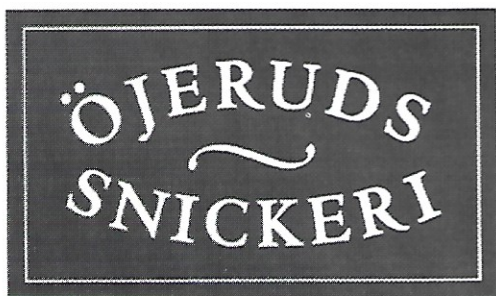
*Kalle
Westerberg
stod för
kompet vid
allsången*

Anna och Elin Westerberg sjöng några sånger, mycket bra, helt utan kompning.

Ulrika Högberg och Lisa Nilsson hörde även de till de tävlande bland lekarna på kvällen. Här gäller det att efter en torr skorpa, ta tre stora tuggemin och blåsa den största bubblan. Ulrika avgick här med segern.

**Köksinredningar
Trappor, Möbler
Specialsnickerier**

Tel/fax 0570-35011

OBS!

Ang. GûnnerskeNytt

Först vill jag säga att Bygdelagets beslut att höja medlemsavgiften till 60kr per hushåll med det att tidningen ingår i medlemsavgiften har fått ett mycket bra gensvar i Gunnarskog. Tack ska ni ha. Det är ju roligt om vi kan fortsätta med Gûnnerske-Nytt. Sen är det tyvärr så att flera av er som skickat in pengar har glömt skriva sitt namn på inbetalningskortet och kommer inte att få detta nummer utdelat till sig. Ring då till Gunnar Lidberg 341 11 eller Ulla Parman (efter den 20 oktober) så får ni er tidning. Lösnummer av Gûnnerske Nytt kommer att kunna köpas i affärer och kiosker för 20:- kr/st.

Till sist vill jag tala om för er som prenumererar och får tidningen per post att priset blir nu 100:- per år.

ALF

Rulltårta, Goretex och revy på årets Tobolsfest

Den årliga Tobolsfesten gick av stapeln söndagen den 27 juli. Festen hölls i år på Haglundsbacken hos Remy Gustafson och Else Danielsson. Det var den åttonde tobolsfesten i ordningen sedan starten 1996 och årets fest samlade hela 70 personer. Förutom alla boende i Tobol kom det tobolinger från Stockholm i öster till Varberg i söder.

Att det var Revyparet Remy och Else som höll i trådarna skulle snart visa sig.

Festen inleddes på sedvanligt sätt med en massa roliga återseenden och Remy hälsade alla välkomna. Sedan packades de medhavda matsäckarna upp till allsång ackompanjerad av Alf Engströms gitarr. Köksmästaren på Grythyttan – Stefan Johansson, skulle närvara men fick förhinder. Else fixade ändå en förrätt efter hans recept som serverades på knäckebröd vilken smakade mycket gott.

Efter maten och mer allsång började tävlingarna. Det var bl a pilkastning mot ladugårdsvägga, kluriga geografifrågor och boule-prickning. Tävlingen vanns av Börje Holgersson på Lönnjale tvåa blev Östjales Bo Johnzén och trea Astrid på Karlberg. Barnen hade egna tävlingsgrenar med bl a metartävling.

Sedan serverades kaffe och en sex meter lång rulltårta! Varje familj bakar en rulltårta och tar med, tårtorna monteras ihop och vips är den sex meter. Till kaffet underhöll Andreas

Dessa två vandrare i väldigt olika munderingar dök plötsligt upp på Tobolsfesten.

Gustafson på gitarr och vi fick bl a höra en fin version av ”Knockin on heavens door”.

Strax efter stövlrar Remy och Else utklädda till två vandrare in på backen. Den sistnämnda iklädd Gortex, den andre med betydligt enklare mundering – ”bolagspåsar” runt bena. Genom kikare berättas historier om Tobolinger – vi får höra om allt ifrån Morgans idrottsmuseum, Yngves ikoner te jämförelser mellan Tobol och Änglagård dvs när Steve på Löcka blåser genom Tobol på HD;en. Remy fäller också en klassisk kommentar om fruas kläder – Ha ädda för likhet mellan dett nattlinne å Gortex? – Bägge ä frånstötande! Ja många skratt blev det.

Festen fick ett snabbt slut när regnet drog in och blötlade rulltårtan, men vi hade i alla fall tur med vädret. Vi ses nästa år.

Lars Norrby

Tobolsfesten på Haglundsbacken med Ryggstadberget i bakgrunden.

Foto: Morgan Norrby

Gustaf Schröderminne på Sälboda

Minnesskylten uppsattes på den byggnad där dåtida brukskontoret var inrymt under författarens tid på Sälboda.

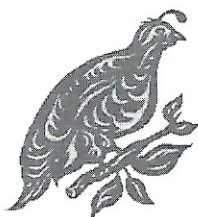
I samband med Gustaf Schrödersällskapets årsmöte som i år var förlagt till Gunnarskog, hugfästes författarens minne med en minnesskylt på Sälboda dit den sedermera kände författaren kom 1842 som bruksbokhållare. Han var då 18 år gammal. Schröder har i flera av sina böcker skildrat intryck och händelser från denna tid.

Värdar på Sälboda var Karin och Jörgen Blakstad sr. Jörgen Blakstad gav en kort exposé över dels Gustafs tid på Sälboda, dels över brukets historia fram till våra dagar. Därefter drack man kaffe i den vackra herrgårdsparken.

Årsmötesförhandlingarna hölls i Järvenskolans aula, dessförinnan hade de närvarande medlemmarna ätit en uppskattad lunch (nävgröt och fläsk) på vår vackra hembygsgård.

Gustaf Schrödersällskapet som är ett litterärt sällskap har c:a 650 medlemmar spridda över hela landet. Sällskapets motta är: att tillvarata de litterära och kulturhistoriska värdena i Gustaf Schröders författarskap.

T.N.

Orren på Alf

Rubriken kan leda tankarna åt olika håll. Var det kanske en rejäl snyting vår vän Alf fick. Ni ska strax få veta svaret. Det som berättas nedan inträffade den 4/4 1965. Jag citerar dagboken: "Klockan 3 är det -3 °C och klart. Tillsammans med Alf Danielsson till orrspelet vid Korstjärn. Vi tar plats i en tallbacke strax väster om tjärnen. När gryningen ökar, börjar fåglarna höra av sig. Först hörs ringduva, sedan taltrast, dubbeltrast och småfåglar som grönsiskor och småningom bofink. Orrarna börjar röra sig. De flyger ur småtallarna i myrkanterna och ner på tuvorna. Vi hör ett och annat "hyschande", men spelet kommer inte igång. En morkulla hörs "knispa". Ett par orrtuppar flyger upp och sätter sig nära oss. Den ene ppromenerar rakt över benen på Alf och stannar ett ögonblick på renskinnet några decimeter från hans ansikte. Sen fortsätter han med ett "eftertänksamt" läte ungefär varannan sekund.

Så långt dagboken. Hur gick det sen då? Blev det något orrspel? Jodå! Ett halvt dussin tuppar satte igång, när solen kom upp. Några hönor var också nävarande. Vi var nöjda med vår morgon, men det vi minns bäst idag, snart 40 år senare, är orren på Alf.

Per Axbäck

Kommentarer till Pers berättelse

Detta är upprinnelsen till att våra kolarkojor byggdes på denna plats. Det var en fantastisk händelse att ha en livs levande, vild orrtupp sittande på låret. Jag har tänkt på detta många gånger under åren och också tänkt Vilken upplevelse ett orrspel är. Detta kan man få uppleva om man övernattar i våra orrkojor.

Alf Danielsson

Pottan, en berättelse ur livet från 1931

Jag är uppväxt i ett småbonde- och arbetarhem, och var en sån unge som aldrig var hemma, utan löpte runt i alla stugor. Kom jag in på ett ställe där de satt och åt, sa jag alltid att sån mat tycker jag också om, då blev jag för det mesta bjuden åtminstone på en smörgås. Det var inte så att vi hade ont om mat i huset. Vi hade som sagt jordbruk och lite djur och pappa jobbade dessutom på pappersbruket i närheten.

Annars var det här en tid då många familjer hade ont om mat och andra förnödenheter. Det blev många mjölkflaskor som jag bar med mig då jag gick till kamrater i vars hem där arbetslöshet och fattigdom rådde.

I min hemby låg en Herrgård, och min bästa vän under några år var dotter till chauffören på gården. Hos henne var jag ofta och lekte. Det fanns tre ladugårdar fulla med kor. I anslutning till Herrgårdsbyggnaden låg en av ladugårdarna. Där låg även ett mejeri där de gjorde smör och messmör. Det var en högtid då vi någon gång hade råd att köpa hem något av detta.

En arbetarbostad låg där också mellan ladugården och mejeriet, där bodde ladugårdsförmannen. Han hade två döttrar 15 och 17 år gamla.

Bakom boningshuset växte granskogen hög och mörk. En av dessa granar hade grova rötter som delade upp marken i små rum, där jag och min kamrat lekte att vi bodde. Vi hade tegelstenar till spis och trasigt porslin och allt fint vi kunde hitta på Herrgårdens sophög.

En dag gjorde vi ett otroligt fynd. Vi fann en stor potta utan handtag, men därutöver helt felfri, inte en spricka. Den var mönstrad med blommor i flytande blått med guldkant och guldränder både här och där. Ja marken till potta hade vi aldrig skådat. Det var annat då än kantstötta emaljpotter. Där låg också några puderdosor, små och söta, vi trodde säkert de var av guld. Dessa otroliga fynd tog vi med oss till vår koja vid granens fot.

Men det blev kväll även på denna händelserika dag och vi måste lämna vår koja och våra värdesaker. Nästa dag hade vi bråttom att komma tillbaka och fortsätta leken. Men ve och fasa, där fanns ingen potta och inga puderdosor heller. Vi trodde inte våra ögon.

—Vem hade stulit våra saker....?

Vi gick till ladugårdsförmannens bostad som låg närmast. Kan någon gissa vad vi fick se. Mitt på bordet stod våran flytande blåblomspotta fylld med mjölk. Vi satte oss ner på varsin stol och stirrade på pottan, samtidigt tror jag att vi båda kände en pinande skamkänsla. Pottjuvarna måste ju förstå att vi såg mjölken i pottan på bordet och de måste ju förstå att det var fel att ha mjölk i en potta, men åsikterna gick kanske isärför dem och oss. Vi reste oss från våra stolar och gick ut med vår förlägenhet. När vi gick ut så skymtade vi också de vackra puderdosorna.

Sonja Johansson

Fick du skatteåterbäring ?

**Spara en del
till ett roligare liv
som pensionär.**

**Prata pensions-
sparande med oss !**

**Westra Wermlands
Sparbank**

Vågrätt

1. Brukar anordnas under hösten.
13. Är väl realisationer
14. 60 kannor
15. Prata i vädret. (Den brukas te kräfte i Gûnnerske)
16. Så ensam kan man vara
17. Gör kvinnorna emellanåt. Är väl ateisten?
19. Där finns gästgiveri
20. Stridsvagnar
21. Bör man aldrig säga?
23. Hemmaseger på tipskupongen
24. Förbjuden smisk
25. Skeppsbyggarevirke tidigare
26. Hjälporganisation
27. Har väl Göran Persson?
30. Betalningsmedel ännu så länge
31. Abborrens andningsmedel
33. Itu
34. Kan man känna och få på sjön
35. Böjlig linjal
36. Ögrupp
37. Uttala sig
39. Är den erfarna
40. Levande livet
42. Har alla telefonabonnenter
43. Barbro Alving
44. Är väl heroiska insatser?
48. Kan vara rätt så yviga.

I deklarationstider

Då Gunnarskog hade en egen taxeringsnämnd hade det ett år kommit ut ett rykte att det skulle gå bra att i deklamationen få avdrag för arbetskläder. Många Gunnarskogsbor yrkade då avdraget. Men taxeringsnämnden var stenhård, då det enligt författningarna gällde endast vissa yrkesgrupper.

Då ordförande en kväll kommer hem säger hustrun:

-Dä ä en dam som ringt och sökt dej i dag. Hon vill vesst ha klära avdragne.

Br.

Lodrätt

1. Kan anordnas under sommaren
2. Kan förekomma vänner emellan
3. Kan förekomma i adress
4. Är planteringshackor
5. Gör en del flygplan med rea
6. Betalde
7. Kan en musiker vara eller en höna i en byrålåda
8. Medlarjobb
9. Sten Stensson
10. Inte fullt så vild längre
11. Är väl de som vill se porr
12. Förekom tidigare vid vissa skolor
18. Elakt
19. Högst i statligt verk
22. Besvärlig i trafiken
24. Brukas
28. Källställe
29. Gylta
32. Änglastaden kort
38. Allvarlig
39. Väl slipad
41. Smilar
43. Flitiga samhällsinnevärdare
45. Amerikanskt sisu
46. Har vi alla ett
47. Heyerdahlsfarkost

PRIVAT
TANDLÄKARNA

Tandläkare
Lisa Lempert-Reimerson

*Personlig service
med kvalité och omtanke*

Torggatan 8, Arvika, tel 162 10
(Barn f r kostnadsfri tandvård - även privat)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13											
14		■	15					■	16		
17		18					■	19			
20					■	21	22				
23				■	24			■	25		
26		■	27	28				29	■	30	
31		32	■	33		■	34		■	35	
36			■	37		38		■	39		
40		■	41	■	42		■	43			
44		45		46			47				
48											

HÖST-KRYSS 2003

Korsordskonstruktör
Gunnar Lidberg

Ditt förslag till lösning
sändes till :
Maja Olsson, Tvärud
670 35 Gunnarskog
Märk kuvertet
”Korsordet”

De två först öppnade
rätta lösningarna
belönas med
en penninglott!

Namn:

MASKINER FÖR VED, HÖ OCH SNÖ Däck och Kedjor

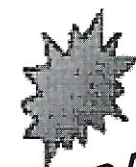
*HELA NORDFARMS
SORTIMENT*

**Svens
Lantbruksmaskiner**

**Rexed 0570-321 23
mobil: 070-548 20 34**

**AC MONTERINGS
SERVICE**

**REPARATIONER &
INSTALLATIONER**

**Vatten
Värme
Sanitet**

Anders Cajdert Gunnarskog

Tel / Fax 0570-322 61 • Mobil: 070-677 80 70

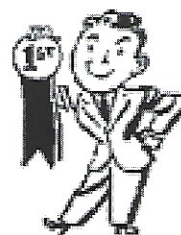

1	V	2	A	3	T	4	T	5	E	6	N	7	D	8	E	9	L	10	A	11	R	12	E
13	A	M	O	R	T	E	R	I	N	G	A	R											
14	N	E	R	E	I	D	E	R												15	S	E	
16	D	R	E	V	K	I	S							17	P	O	E	M					
18	R	I	K	A				19	S	S					A				20	R	I		
21	I	K	O	N	M	Å	L	A	R	N	I	T											
23	N	A	V				24	U	R	I											25	A	B
26	G	S					27	S	R				28	K	29	A	S	30	I	N	O		
31	S	K	32	O	L	S	33	I	T	S										34	S	F	S
35	L	O	K	A	L	T														36	M	A	T
37	E	L	E	N	E	R							38	G	39	I	40	M	I	L	A		
41	D	A	T	A	V	Ä	L	F	Y	L	L	D											

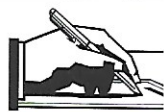
**KRYSSLÖSNING
TILL
VINTER-
KRYSET**

Vinnare blev:

**EVA ANDERSSON
TRESKOG
670 35 GUNNARSKOG
OCH
ANNA KARLSSON
JÄRPERUD
670 35 GUNNARSKOG**

**GRATTIS!
PENNINGLOTEN
KOMMER PÅ POSTEN!**

*Skicka in material till Gûnnerske-nytt!
OBS. Kom ihåg att skriva ert namn!*

Byggnadsarbete Skogsarbete Målning

FARMARTJÄNST

Landsbygdsföretagare
i
samverkan

Behöver du hjälp
Ring . . . . Farmartjänst
Farmartjänst gör tjänst i stort och smått

Per-Axel Adolfsson 77 01 06
Rolf Nordling 325 45
Anders Bäcklin 342 49

Anläggning

*- Service med garanti -
TV stereo o hemelektronik
parabol o antenn*

**Lars-Erik Persson
Hantverksg. 7 C
671 31 Arvika**

(inne på gården vid Bristol Hotell)

**Telefon: 0570-71 14 70
mobil: 0706-509 929**

GÖKOTTA

Logen Svea i Sälboda anordnade gökotta söndag 1 juni med 25 deltagare. Samlingen skedde i Stommen. Sedan ställdes färden till Torpåsvägens slutpunkt. De flesta deltagarna gick sedan via Rönninga till det under fjolåret upprustade torpet Fresketäppa. Under vandringen fanns tillfälle att svara på tolv frågor med tre svarsalternativ. Fråga nr tretton var en s.k. utslagsfråga där det gällde att bedöma hur långt snöret var som låg i en glasburk.

Anita och Jan-Olof Hallgren svarade båda rätt på elva frågor men Anita slog sin man med två cm. på utslagsfrågan och tog hem segern. Arne Kruskopf med tio rätt tog tredjeplatsen. Inte mindre än åtta personer hade nio rätt och belade platserna fyra – tio. Holger Magnusson på fjärde plats missade snörlängden med bara fem cm.

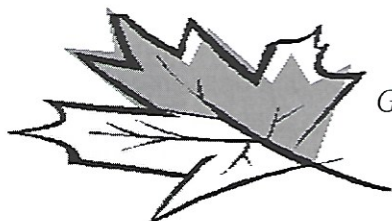
Efter framkomsten smakade det bra med kaffe och medhavd matsäck. Sedan ordnades div. tävlingar i bl. a. pilkastning, puttning av golfboll och ringkastning.

Deltagarna bjöds också på varm korv. Samlingen avslutades med prisutdelning varvid flera valde att få en ny mössa.

Mitt under det värsta sorlet i korvgrillarröken framåt middagskröken hördes en f.d. fröken ropa: "Hör göken"! Kanske kom höken och tog göken i samma ögonblick, för det var bara "fröken" som hann höra honom.

På hemvägen uttryckte många sin belåtenhet med dagen. Det ansågs att Fresketäppa kunde vara ett lämpligt utflyktsmål för de flesta.

För den som inte är känd på trakten är det lättast att finna Fresketäppa genom att åka landsvägen Bergatorp mot Forsbacka och ta av till vänster strax före Såga i Järperud mot Lövåsen. Vid "Följartalla" strax före Lövåsen ställer man bilen går vandringsleden via Nolby till Fresketäppa.

Gunnar Lidberg

Sälbodabygdens Bygdegårdsförening

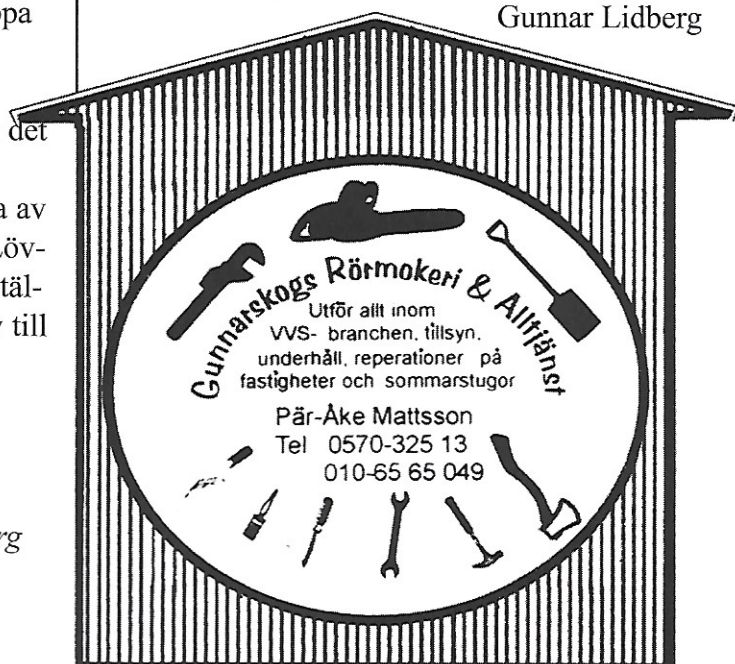
Föreningen hade invigningsfest i Fridhem den 26/4. Kvällen inleddes med mycket god mat, bl.a. sallader som Marianne Olsson fixat från SPA i Sunne. Allsång förekom samt underhållning och dansmusik av Henry Engmark med sambo samt Stig Forsberg med dragspelsmusik, varvat med musik från föreningens egen diskjockey T Relthe.

Söndagarna 21/4, 18/5 och Kristihimmelsfärdsdag 29/5 anordnades tipspromenader med som mest 87 deltagare varav 29 barn.

Lördag 12 juli anordnades en mycket lyckad grillfest i Fridhem. Cirka 110 barn och vuxna deltog i festen. Jörgen Blakstad Jr sponsrade fläskköttet till grillningen. Barnen fick grillad korv. Ett barnlotteri och två övriga lotterier såldes under kvällen. Historier, allsång, dragspelsmusik och dans förekom. Alla tycktes trivas och hoppades att detta kommer att upprepas.

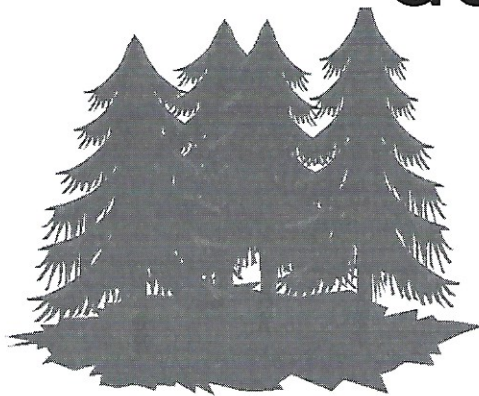
Söndagarna 7:e och 28:e september anordnar Bygdegårdsföreningen tipspromenader vid Fridhem. Lördag 11 oktober kl. 18:00 anordnas paketauktion i Fridhem. Samtidigt blir det dragning i lotteriet där försäljningen nu pågår för fullt. Öppet hus i Fridhem en gång i månaden diskuterades samt ev. studiecirkel i bygdekultur, pub-kväll, motionsdans och luciafest. Årsmöte hålls den 13/2 2004.

Gunnar Lidberg

GUNNARSKOGENS HISTORIA VI

På knappa fyrtio år upplöstes forna jordabanden, kardan stannade, spolen föll ur flinka kvinnohanden, ty fullbordad var den långa gråtidsväven.....

Ja, med dessa ord inleder den norrländske författaren Gustav Hedenvind-Eriksson en av sina romaner om det norrländska "baggböleriet". Orden hade han hämtat från baksidan av ett gammalt skogsköpekontrakt. Även om förhållandena i Norrland inte i sin omvälvande förändring av livet i skogsbygderna kunde jämföras, så visst finns det likheter. Skogsbruket var inte någon tillfällig företeelse utan skulle bestå och utvecklas till en av vårt lands viktigaste industrier med en enorm betydelse för vårt land.

Så när Hedenvind-Eriksson beskriver hur skogsköparna anlant till en norrländsk by en adventssöndag 1850, ringer kyrkklockorna ut den gamla gråtiden och en helt ny tid ringes in. Ty efter denna söndag förblir sig ingenting likt i den jämtländska socknen.

För Gunnarskogs vidkommande blev inte begynnelsen fullt så dramatisk. Det var järnbruken med sina sågar som stod för inledningen. Vid varje järnbruk fanns som regel ett sågverk. För att främst täcka brukets egna behov- men nu spreds rykten vid bruken att köpmännen neri i Göteborg var intresserade för trävaror nu så smått kunde börja och exporteras till England. Som järnbruken började gå sämre (snart skulle den stora "bruksdöden" svepa fram över särskilt Västvärmland) blev försäljningen av trävaror ännu mer intressant.

Men de sågverk som då fanns kunde inte nå någon högre kapacitet, de drevs med vattenhjul och sågramen var en enbladig. Dagsresultatet blev någon enstaka tolf. Tillgången på vatten måste vara god. De dimensioner som var mest begärliga hos uppköparna var

11 x 3, 9 x 3, 7 x 3 och ½ x 7 samt bräder av samma bredd. Virket skulle vara absolut friskt välsågat och av god kvalitet om

uppköparna skulle vara intresserade.

Avverkningsmetoderna var också mycket primitiva. Allt virke fälldes och även kapades med yxa. Yxorna var i allmänhet handsmidda av bysmeder, och hade ojämn kvalitet. Att härda stål var ingen enkel sak vilket medförde att yxorna endera blev "hårda" eller "blöta" och saknade i båda fallen bett. Först längre fram på 1860-talet kom amerika-importerade yxor med härdat stål som gav bättre bett. Körredskapen lämnade också mycket i övrigt att önska, det var de otympliga bogslädarna som inte lämpade sig så väl för tunga timmerlass. Avverkningarna blev således ganska tidskrävande, det fodrades mycket arbete för att få fram de planker och bräder som blev resultatet. Det fanns dock gott om grovskog trots omfattande kolning förekom, kolveden togs ur klenare skog, Pappersvedens tid hade ännu inte kommit. Det rörde sig endast om sågade trävaror.

Men tiden stod ingalunda stilla. Sågarna drevs alltfört med vattenkraft men de enkla vattenhjulen (med vevstake) började nu att ersättas med vattenturbin och ångmaskin. Vattenturbinerna var jämfört med vattenhjulen ganska effektiva och det förbättrade i ganska stor omfattningen av sågat virke. Flera sågar i socknen utrustades med turbiner bl.a. uppförde några hemmansägare i Bortan en såg vid Nyback som var turbindriven där man vissa dagar kunde såga c:a 20 tolfter (240 stock) vilket var en mångfaldig produktionsökning jämfört med de tidigare sågarna.

På 1830-40-talet redan hade man så smått börjat att flotta i en del Gunnarskogsälvar. Gustaf Schröder som under sin sälbodatid deltog i flottningen i Ek- och Bortansälven har berättat

tat att flottningen var besvärlig p.g.a. att älvarna ännu inte var upprensade vilket gjorde arbetet tungt och besvärligt. Ibland fick man bära timret över de värsta partierna i älven.

Vi nämnde inledningsvis något om det norrländska skogsbruket. De omfattande drivningarna och de i snabb takt byggda sågverken krävde sin tribut d.v.s. mycket arbetskraft. Så bar det för många Gunnerskinger iväg till Norrland eller "Norden" som det populärt kallades. En del blev "entreprenörer" andra – de flesta- huggare-körare och sågverksarbetare. Anders Hjerpe från Ekhöjden i Bortan blev sålunda entreprenör/flottningsbas i Norrland och Dalarna. Efter några framgångsrika år i branschen återkom han till hembygden, förvärvade skogsfastigheter och blev storbonde i Bortan. Han bedrev också sågverksrörelse i Bortan.

En annan färgstark Bortansbo Jakob Jonsson (sedemera dräng hos "Hjerpen") gick också till Norrland på sågverksarbete. Jacob som levde ända tills slutet av 1950-talet berättade ofta (för bl.a. skrivaren Torsten Nilsson) om dessa färder. Vandringen Bortan-Torsby-Vägsjöfors-Stöllet-Malung-Orsa-Delsbo och ned till Iggesund i närheten av Hudiksvall och om livet vid sågverken. Han hade sällskap med flera Gunnerskinger. Bl.a. Olof Nilsson (fader till hembygdsforskaren Anders Olsson) Anders Lindgren Järperud m.fl.

Det var ingen äventyrslystnad som drev

dessa män, de hade stora familjer (som dess idoga hustrur skötte under säsongerna i Norrland) utan kamp för brödfödan. Men de blev också skickliga skogsarbetare, körare (det var en vämlänning som uppfann getdoningen) och sågare. Så när skogsbruket började ta fart mot slutet av 1800-talet var dessa yrkesmän av stor betydelse.

Det som närmast kan jämföras med det norrländska "baggböleriet" började nu komma. Bolagen Sälboda AB och Jössefors AB förvärvade nu skogsmark för att trygga råvaran för sina dåvarande och framtida behov. Många sålde sina gårdar av olika skäl, emigration, arvsskiften, behov av kontanter, och värdet på skog var lågt. Att de som sålde alltid "lurades" av bolagen är svårt att finna starkare belägg för –det händ kanske iblandmen i allmänhet var det den dåvarande "marknaden" som styrde priserna på de fastigheter som såldes/köptes. Som frångår av gamla köpekontrakt var i allmänhet affärerna normala affärshändelser och myten om konjaksflaskor och prasslande sedlar och bondfångeri bör därmed kanske avskrivas.

Så låg landet öppet för den nya "trävarutiden". Till den återkommer vi i nästa nummer.

*Åke Skog
Gunnar Lidberg
Torsten Nilsson.*

Källor: Silverskogen sydväst om månen: Gustaf Hedenvind Eriksson.
Från Brukskontor och Timmerskog: m.fl. : Gustaf Schröder.
En bok om Gunnarskog: Anders Olsson

Bokrecension / anmälan

Om 5 km byväg och de människor som befolkade denna trakt har Herbert Sundbäck, Öjenäs gett ut en bok på c:a 40 sidor. Han berättar om de människor (och djur) som fanns på dessa småbruk om deras mödor och glädjeämnen. Foton finns med och även vad som hänt med ställena efter de 60 år som gått sedan resan företogs.

Boken som är utgiven på Ancestor förlag och kostar 60 kr kan varmt rekommenderas också till den som inte bara är intresserad av trakten (Stendalen – Öjenäs) utan även hur livet förflöt i våra bygder för 50-60 år sedan.

Torsten Nilsson

Gäddnatta

För 6:e året så arrangerades fisketävlingen "gäddnatta" av BIK och Allstakans Byalag. Deltagarantalet slog rekord med 73 startande.

Resultat;

- Herrar: 1) Jan Magnusson 31 st.
2) Boris Högberg 10 st.
- Damer: 1) Sonja Karlsson 3 st
2) Christina Jakobsson 2 st.
- Juniorer: 1) Martin Andersson 5 st.
2) André Lundin 5 st.

Totalt 146 st gäddor drogs upp ur vassbotten. Tore Nilsson och L-A Johansson är nöjda med genomförandet och väder. BIK:s damsektion serverade kaffe och Allstakans byalag hade hand om grillning och var kontakter hela dygnet.

På bilden ses t.v Jan Manusson som segrade med flest gäddor, totalt 31 st och Johan Olsson som fick upp den största gäddan, 10.5 kg.

Bröderna som bytte tandgarnityr med varandra

För en del år sedan fanns i utkanten av en by i Gunnarskog en familj som efter föräldrarnas död kom att bestå av fem stycken bröder. De försörjde sig genom skogsarbete och dess- emellan gick de på dagsverke hos bönderna i bygden.

Konversationen mellan bröderna var inte någe vidare utbredd och de pratade inte med varandra sinsemellan så där i onödan. En dag var två av dem hos en granne och jobbade i "slättanna". Hela morgonen var det förstäss knäpp tyst kring hässjan. Men så kom det ett bud att de skulle in och äta frukost.

Då sa Viktor:

-Jä vet inte hölls jä ska järe, tandgommen gnager mej i dag så jä trur jä blir bet. Jä vet inte hö dä ä fatt.

Då svarade Johan:

-Jä tänker du tog felå tog mene tännen i dag, för dessa som ble över öt mäg di passer inte nö vidare di heller.

Br.

Vindskydd

Bygdelagets trogna arbetsgäng bestående av Lars-Göran Johannesson, Bengt Holter, Arne Nilsson, Lars-Inge Nilsson och undertecknad har uppfört ett vindskydd vid Sjöän. Det finns i anslutning till vandringsleden vid östra stranden av Grännsjön. Marianne Holter bjöd arbetslaget på kaffe och blåbärspaj med vaniljsås då bygget började bli färdigt. Det var mycket uppskattat av samtliga.

Vad vindskyddet skall användas till?

Ja, det framgår väl rätt klart av benämningen. Det går att övernatta i vindskyddet om man har med sig sovsäck eller dylikt. Ett förråd av ved finns också, att använda om man är frusen.

Gunnar Lidberg

BIK:s fotbollsskola

Svenska fotbollsforbundets fotbollsskola hölls i regi av Bortans IK under v 31. Ca 20 ungdomar deltog under 5 dagar. Det upplevdes mycket positivt av deltagarna. Alla fick varsin fotboll, sportdrycksflaska samt blågul t-shirt, det ingick i anmälningavgiften.

Träningen leddes av Leif-Arne Johansson/Stefan elmersson med äldre ungdomar som assistenter.

Ronny Olsson

Fisketävling vid Gravåsöa

Vi är alla storfiskare och fick priser

Det var på Kristi himmelfärsdagen som klass 5 på järvenskolan anordnade en metartävling i Gravås. Ett 60-tal deltagare ställde upp denna soliga och traditionsenliga första metardag. De tävlande var kanske mer på hugget än fisken just då men vad gjorde det. Kaffe, saft och kakor kunde man köpa under fiske fångandet och stämningen var gemytlig. Vid prisutdelningen frestades det med nygrillad korv.

1:a pris (ett fiskeset) gick till:

Karl-Erik Nilsen som fick flest antal fiskar
Pris (metspö) utdelades till:

Perra som fick den tyngsta fisken,
Christoffer som fick den längsta fisken,
Niklas som fick den bredaste fisken,
Oskar som fick den lättaste fisken

samt ett tiotal tröstpris lottades ut bland övrigadeltagare i form av hemliga paket.

**NYHETERNA
HAR KOMMIT!**

VÄLKOMMEN IN!

- vi kan skor -

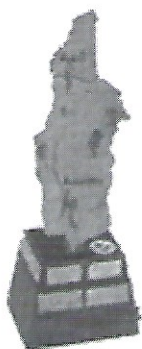
Gågatan - 0570/ 157 90
Palmviksg - 0570/ 165 90

**PEUGEOT
307 SW**

PEUGEOT HYLIFORNI
SILVENS
Bil & Maskin AB
Arvika Tel. 0570-162 20

Byalagscupen

Det 13:de årets upplaga av byalagscupen 26/7

Årets upplaga av byalagscupen var en mycket bra tillställning och många spelade fotboll denna dag på Gunnevi.

Alla lag kämpade allt vad de kunde för det var tuffa matcher. Alla var på glatt humör fast det ösregna i några minuter.

Det var fyra lag som gick vidare till slut spel. (Garaget, Sälboda City, Backeliten och Börtan)

Det blev tuffa semifinaler, det stod oavgjort i båda semifinalerna och slutet var ruskigt spännande i båda semifinalerna innan det avgjordes i fulltid.

Nu stog det mellan Garaget och Backeliten. Det blev naturligtvis en mycket tuff match med mycket närkamper. Det stod 0-0 i halvlek. Det blev en lika tuff andra-halvlek men när det återstog ca 1 min så kom Leif Nordling fri mot målvakten (Ronny Nilsson) . Han gjorde ingen miss utan satte in bollen i mål.

*Speaker var Lars-Erik Olsson
känd från Radio Värmland*

Den sista minuten så låg hela Garaget på och försökte göra mål med de lyckades inte .

Ronny Nilsson (målvakt i Garaget) blev utsedd till dagen bästa spelare och den värdefullaste spelaren. Han vann en gratis biljett till kvällens dans på gunnevi.

GRUPPSPEL

Grupp 1

Årbötten, Speke, Sälboda City och Gravås

Resultat

Årbötten	-	Speke	3-1
Sälboda City	-	Gravås	1-0
Årbötten	-	Sälboda City	0-0
Speke	-	Gravås	1-0
Årbötten	-	Gravås	1-7
Speke	-	Sälboda City	1-2

Grupp 2

A-laget, Backeliten, Olles odling och Gaers

Resultat

A-laget	-	Backeliten	1-6
Olles odling	-	Gaers	0-0
A-laget	-	Olles odling	1-1
Backeliten	-	Gaers	5-0
Gaers	-	A-laget	5-0
Backeliten	-	Olles odling	1-0

Grupp 3

Garaget, Börtan och Dianas gullebarn

Resultat

Garaget	-	Börtan	2-3
Dianas gullebarn	-	Garaget	1-1
Dianas gullebarn	-	Börtan	0-4
Börtan	-	Garaget	0-2
Garaget	-	Dianas gullebarn	2-0
Börtan	-	Dianas gullebarn	1-0

Semifinalerna:

Garaget - Sälboda City	1-0 (0-0)
Backeliten - Börtan	2-1 (1-1)

Final:

Garaget - Backeliten 0-1 (0-0)

AKTIVITET

i skogsbruket ger resultat

För hög förräntning
- krävs röjning och gallring

För certifierat skogsbruk
- krävs Grön plan

För framtida bra priser
- krävs Mellanskog

TEL 0570 - 711 780

MELLANSKOG
Skogsägarna

www.mellanskog.se

2 Stormarknader i Arvika
Störst på mat
i västra värmland

**STORA FRIA
PARKERINGSYTOR**

ÖPPETTIDER:

Konsum Palmviken:
mån-lör 8-21, sön 11-21

Konsum stormarknad
Mån-lör 9-21, sön 11-21

KONSUM

STORMARKNAD

PALMVIKEN

0570-132 20

STYCKÅSEN

0570-727630

Fina Lediga
1 rum o kök-Lägenheter
på Larstomta
ring Alf D.0570/32291

ADVENTSFEST
23 nov kl.16
i Tväruds
gymnastiksal
Dragning på
höstlotteriet

Välkomna!
Damsektionen

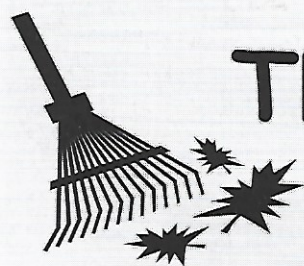
Gunnarskogs
Byggservice

Från grund
till inredning

Tel/fax 0570-35011

Olle Algesten
070-312 70 44

Putte Ålander
070-679 19 00

TREVLIG HÖST
önskar
Gunnarskogs Bygdelag